

Sygn. akt III AUa 609/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jolanta Hawryszko
Sędziowie:	SSA Barbara Białecka (spr.) SSA Romana Mrotek
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2012 r. w Szczecinie

sprawy M. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o ponowne ustalenie wysokości emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 20 marca 2012 r. sygn. akt VI U 1989/11

1. zmienia częściowo zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą do decyzję w ten sposób, że uwzględnia w wymiarze emerytury M. B. okres za który wypłacono odszkodowanie na podstawie ugody sądowej z dnia 6 marca 2007r. ,
2. oddala apelację w pozostałej części,
3. oddala wniosek ubezpieczonej o zwrot kosztów procesu,
4. przekazuje organowi rentowemu do rozpoznania zawarty w apelacji wniosek ubezpieczonej o przyznanie odsetek.

Sygn. akt III AUa 609/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej jako ustawa emerytalna), decyzją z 17 października 2011 roku, odmówił M. B. ponownego ustalenia wysokości emerytury poprzez uwzględnienie w wymiarze świadczenia okresu, za który wypłacono odszkodowanie w ramach ugody sądowej oraz okresu niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego, za który otrzymała ekwiwalent.

M. B. złożyła odwołanie od powyższej decyzji i wniosła o jej zmianę poprzez uwzględnienie w wymiarze emerytury spornych okresów. Ubezpieczona wniosła również o przyznanie jej odsetek od w/w należności od dnia wydania decyzji, tj. od dnia 23 marca 2009 roku.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, wedle której w ustalonym stanie faktycznym brak jest podstaw do ponownego ustalenia wysokości emerytury zgodnie z przepisami art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej.

Wyrokiem z dnia 20 marca 2012 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie M. B. i ustalił, że ubezpieczona (ur. w 1950 roku) od 1 września 1998 roku do 31 sierpnia 2002 roku była zatrudniona w Szkole Podstawowej nr (...) w S. jako nauczyciel matematyki oraz fizyki-techniki. Ponadto w okresie od 1 września 2000 roku do 31 sierpnia 2001 roku M. B. była zatrudniona w Gimnazjum (...) w S. jako nauczyciel techniki w wymiarze 7/18 etatu. Stosunek pracy łączący ubezpieczoną ze Szkołą Podstawową nr (...) rozwiązany został przez szkołę za wypowiedzeniem, natomiast z Gimnazjum (...) stosunek pracy został rozwiązany z upływem okresu, na który umowa została zawarta.

Na mocy ugody sądowej zawartej w dniu 6 marca 2007 roku w sprawie o sygnaturze akt P 3899/02, toczącej się przed Sądem Rejonowym w Szczecinie, X Wydziałem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na skutek odwołania się ubezpieczonej od wypowiedzenia jej przez Szkołę Podstawową(...)umowy o pracę, pozwani Gmina M. S. (jako następca prawny Szkoły Podstawowej Nr (...) w S.) i Gimnazjum (...)w S. zobowiązali się solidarnie zapłacić ubezpieczonej odszkodowanie w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę. Odszkodowanie to wypłacono M. B. w terminie określonym w ugodzie.

W okresie od 1 października 2002 roku do 31 marca 2007 roku ubezpieczona miała przyznane prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. Do ustalenia podstawy wymiaru renty organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych, tj. z okresu od 1 stycznia 1989 roku do 31 grudnia 1998 roku. Na tej podstawie ustalono wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 108,16%. Kolejną decyzją z dnia 14 maja 2007 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał M. B. prawo do emerytury od 1 kwietnia 2007 roku przy przyjęciu tego samego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia jak przy ustalaniu prawa do renty.

Ponieważ w toku procesu przed Sądem Apelacyjnym w Szczecinie ubezpieczona wniosła o uwzględnienie w podstawie wymiaru przysługującej jej emerytury okresu, za który wypłacono odszkodowanie w ramach ugody sądowej oraz okresu 56 dni urlopu wypoczynkowego, jako okresów nieskładkowych, wyrokiem z dnia 30 marca 2011 roku Sąd ten przekazał powyższy wniosek do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.. Decyzją z dnia 17 października 2011 roku organ rentowy odmówił ponownego ustalenia wysokości emerytury.

Jak zważył Sąd Okręgowy, M. B. otrzymała od następcy prawnego swego pracodawcy, na mocy ugody sądowej, odszkodowanie, które określono jako odszkodowanie w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę. Stosownie do art. 51 § 2 k.p., pracownikowi, któremu przyznano odszkodowanie, wlicza się do okresu zatrudnienia okres pozostawania bez pracy, odpowiadający okresowi, za który przyznano odszkodowanie. Zatem okresem pozostawania przez ubezpieczoną bez pracy po ustaniu zatrudnienia, podlegającym zaliczeniu do okresu jej zatrudnienia, jest okres 3 miesięcy. W myśl art. 7 ust. 3 ustawy emerytalnej okresami nieskładkowymi są okresy niewykonywania pracy po ustaniu zatrudnienia, jeżeli za te okresy, na podstawie przepisów Kodeksu pracy, zostało wypłacone odszkodowanie.

Sąd pierwszej instancji przyznał, że stosownie do powyższego przepisu organ rentowy powinien ponownie przeliczyć ubezpieczonej emeryturę z uwzględnieniem okresu 3 miesięcy jako okresów nieskładkowych, jednak umknęło to uwadze sądu, oddalającego w całości odwołanie ubezpieczonej.

Odnośnie żądania uwzględnienia w podstawie wymiaru emerytury okresu 56 dni, za który ubezpieczona otrzymała od następcy prawnego swojego pracodawcy ekwiwalent za urlop, Sąd Okręgowy uznał, że było ono pozbawione podstaw prawnych. Tylko okresy wskazane w przepisach ustawy emerytalnej podlegają uwzględnieniu przy ustalaniu prawa do świadczeń i ich wysokości. Wśród nich nie wymieniono okresu, za który został wypłacony ekwiwalent za urlop wypoczynkowy.

Ponadto sąd pierwszej instancji podniósł, że sam fakt otrzymania ekwiwalentu nie wpływa na staż pracy pracownika. Ekwiwalent przysługuje za okres urlopu, którego pracownik nie wykorzystał w czasie zatrudnienia, nie jest zatem częścią okresu zatrudnienia.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła M. B., która wniosła o jego zmianę poprzez nakazanie organowi rentowemu przeliczenia świadczenia **z uwzględnieniem okresu 3 miesięcy, za jaki wypłacono ubezpieczonej odszkodowanie na mocy ugody sądowej z dnia 6 marca 2007 roku, jako okresów nieskładkowych**; uznanie 56 dni urlopu wypoczynkowego jako okresu nieskładkowego i wliczenie go do emerytury; przyznanie jej odsetek od powyższych należności począwszy od dnia **23 marca 2009 roku; a także zasądzenie** kosztów procesu poniesionych przez ubezpieczoną w wysokości 2.000 zł.

Skarżąca wskazała, że w związku z nieprawidłowościami, które zaistniały podczas wypowiedzania jej stosunku pracy, otrzymała odszkodowanie. Wypłacone świadczenie powinno zostać zaliczone jako okres nieskładkowy, co także zauważył w uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy.

W odpowiedzi na apelację M. B. organ rentowy wniósł o jej oddalenie w całości.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja ubezpieczonej okazała się zasadna jedynie częściowo, tj. co do żądania przeliczenia świadczenia **z uwzględnieniem okresu 3 miesięcy, za jaki wypłacono ubezpieczonej odszkodowanie na mocy ugody sądowej z dnia 6 marca 2007 roku, jako okresów nieskładkowych. W tym też zakresie zaskarżony wyrok podlegał zmianie. Stanowiska skarżącej, co do** uznania 56 dni urlopu wypoczynkowego, jako okresu nieskładkowego i wliczenia go do emerytury, Sąd Apelacyjny nie podzielił, oddalając w tym zakresie apelację jako bezzasadną.

Przede wszystkim zważyć należy, że sam Sąd Okręgowy dostrzegł, iż w myśl art. 7 ust. 3 ustawy emerytalnej okresami nieskładkowymi są okresy niewykonywania pracy po ustaniu zatrudnienia, jeżeli za te okresy, na podstawie przepisów kodeksu pracy, zostało wypłacone odszkodowanie. Bezspornym jest, że następca prawny pracodawcy M. B. wypłacił ubezpieczonej **odszkodowanie** w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę. Okoliczność, że przyznanie odszkodowania nastąpiło w drodze ugody sądowej, nie przekreśla faktu, że podstawą prawną jego wypłacenia były przepisy kodeksu pracy. Z tego względu na podstawie art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej M. B. przysługuje prawo do ponownego ustalenia wysokości świadczenia. Wydana przez organ rentowy w dniu 17 października 2011 roku decyzja odmowna jest zatem błędna i podlega zmianie.

Kierując się powyższym sąd drugiej instancji na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił częściowo zaskarżony wyrok oraz poprzedzając go decyzję w ten sposób, że uwzględnił w wymiarze emerytury M. B. okres, za który wypłacono odszkodowanie na podstawie ugody sądowej z dnia 6 marca 2007 roku (pkt 1 wyroku).

W ocenie Sądu Apelacyjnego brak jest natomiast podstaw prawnych do uwzględnienia drugiego roszczenia skarżącej. Kwestię tego co można wliczać do okresów składkowych i nieskładkowych emerytury określa ściśle ustawa emerytalna. W art. od 5 do 10 ustawodawca wymienia enumeratywnie okresy jakie można zaliczyć do okresów składkowych i nieskładkowych, pomijając przy tym okres niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego, za jaki przyznano pracownikowi ekwiwalent. Z tego względu na podstawie art. 385 k.p.c. sąd drugiej instancji oddalił apelację M. B. w pozostałej części (pkt 2 wyroku).

Sąd Apelacyjny oddalił także wniosek ubezpieczonej o zwrot kosztów procesu uznając, że M. B. nie wykazała, aby powyższe koszty poniosła, tym bardziej w wysokości 2.000 złotych (pkt 3 wyroku).

Na koniec Sąd Apelacyjny na podstawie art. 477¹⁰ § 2 *k.p.c.* przekazał organowi rentowemu do rozpoznania wniosek ubezpieczonej o przyznanie odsetek, **bowiem M. B. wniosła o ich zasądzenie dopiero na etapie postępowania drugoinstancyjnego w swej apelacji z dnia 9 maja 2012 roku. Także Sąd Okręgowy w swym orzeczeniu o odsetkach nie orzekł, a ubezpieczona nie wносиła o uzupełnienie zaskarżonego wyroku (pkt 4 wyroku).**

SSA Romana Mrotek SSA Jolanta Hawryszko SSA Barbara Białecka